

Fredagen den 13 april

Kl. 09.00–10.20

§ 1 Val av ställföreträdande justitieombudsmän

Följande skrivelse hade kommit in:

Till riksdagen

Den tid för vilken Lilian Wiklund är vald att vara ställföreträdande justitieombudsman löper ut den 1 maj 2018 och den tid för vilken Cecilia Nordenfelt är vald att vara ställföreträdande justitieombudsman löper ut den 1 juni 2018.

Konstitutionsutskottet har berett frågan om val av ställföreträdande justitieombudsmän.

Konstitutionsutskottet föreslår enhälligt

- att riksdagen för två år från den 1 maj 2018 till ställföreträdande justitieombudsman omväljer Lilian Wiklund samt
- att riksdagen för två år från den 1 juni 2018 till ställföreträdande justitieombudsman omväljer Cecilia Nordenfelt.

Stockholm den 22 mars 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Konstitutionsutskottet hade enhälligt föreslagit omval av ställföreträdande justitieombudsmannen Lilian Wiklund. Kammaren biföll konstitutionsutskottets förslag och utsåg därmed *för två år från den 1 maj 2018 till*

ställföreträdande justitieombudsman

Lilian Wiklund

Konstitutionsutskottet hade enhälligt föreslagit omval av ställföreträdande justitieombudsmannen Cecilia Nordenfelt. Kammaren biföll konstitutionsutskottets förslag och utsåg därmed *för två år från den 1 juni 2018 till*

ställföreträdande justitieombudsman

Cecilia Nordenfelt

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 23 mars justerades.

§ 3 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Förste vice talmannen meddelade att *Annika Hirvonen Falk* (MP) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 18 april, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för Mats Pertoft (MP).

§ 4 Anmälan om ändrad partibeteckning

Från Mikael Jansson hade följande skrivelse kommit in:

Till Sveriges riksdag

Anmälan om ändrad partibeteckning

Härmed vill jag meddela att jag har utträtt ur Sverigedemokraterna och inte längre tillhör Sverigedemokraternas riksdagsgrupp.

Stockholm den 12 april 2018

Mikael Jansson

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2017/18:221 till socialutskottet

2017/18:228 och 237 till näringsutskottet

2017/18:229 till miljö- och jordbruksutskottet

2017/18:239 till trafikutskottet

2017/18:240, 243 och 244 till civilutskottet

Skrivelser

2017/18:203 och 207 till finansutskottet

2017/18:230 till civilutskottet

2017/18:238 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2017/18:4128 till socialförsäkringsutskottet

2017/18:4102, 4107, 4108 och 4123 till socialutskottet

2017/18:4086, 4111, 4119 och 4121 till finansutskottet

2017/18:4087 och 4112 till finansutskottet

2017/18:4080, 4081 och 4120 till kulturutskottet

2017/18:4126 till socialutskottet

2017/18:4115 och 4125 till justitieutskottet

2017/18:4097, 4098, 4106 och 4116 till näringsutskottet

2017/18:4038, 4085 och 4093 till utbildningsutskottet
2017/18:4030 och 4092 till utbildningsutskottet
2017/18:4082, 4100, 4101, 4103 och 4105 till socialutskottet
2017/18:4088, 4089, 4122 och 4127 till socialförsäkringsutskottet
2017/18:4074 och 4117 utbildningsutskottet
2017/18:4031, 4090, 4091, 4113 och 4118 till utbildningsutskottet
2017/18:4084 till civilutskottet
2017/18:4096 och 4110 till näringsutskottet
2017/18:4095 och 4109 till näringsutskottet

Prot. 2017/18:97
13 april

EU-dokument

COM(2018) 252 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 juni*.

7586/18 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 juni*.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 9.03 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet i ca tio minuter i väntan på att finansminister Magdalena Andersson skulle infinna sig i kammaren för att lämna svar på interpellationer.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 9.06.

§ 6 Svar på interpellation 2017/18:399 om en lastbilsskatt

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Sten Bergheden har frågat mig vilka åtgärder som jag planerar att vidta för att säkerställa konkurrenskraften för företag på landsbygden om regeringen inför en lastbilsskatt, samt om svenska åkerier kommer att kompenseras på något vis om regeringen inför en sådan skatt.

Finansdepartementet har remitterat en promemoria om en ny inriktning för beskattning av tung lastbilstrafik. Promemorian behandlar en avläsbar vägslitageskatt med syfte att skapa likvärdig konkurrens och ordning och reda i åkeribranschen. Vägslitageskatten föreslås omfatta en begränsad del av vägnätet och vara differentierad mellan landsbygd och tätort.

Uppbyggnaden av det tekniska systemet för beskattningen kommer att ge information om transporterna i hela landet och möjliggör utökad kontroll av regelefterlevnaden bland de aktörer som utför tunga vägtransporter. Dels kan polisens vägkontroller samordnas, dels medför de automatis-

ka kontrollstationerna även tekniska och praktiska möjligheter att kontrollera exempelvis cabotagetransporter, vilket har efterfrågats av svenska åkerier.

Jag ser fram emot att ta del av remissinstansernas synpunkter och kan redan konstatera att Sveriges Åkeriföretag har välkomnat förslaget. Regeringen kommer att beakta remissinstansernas svar när det gäller inverkan på landsbygdens förutsättningar, speciellt för de näringar och de delar av landsbygden där lastbil är det enda alternativet.

Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret. Ni har utrett en lastbilsskatt i snart fyra år och aviserat att en sådan ska införas på ett eller annat sätt.

Ministern säger i svaret att kilometerskatten ska skapa likvärdig konkurrens och ordning och reda i åkeribranschen. Ministerns och regeringens vapen för att förbättra konkurrenskraften är tydligen nya och högre skatter.

Om vi vill förstärka åkerinäringens och företagens konkurrenskraft i Sverige gör vi inte det genom att höja eller införa nya skatter. De är redan i dag mycket höga.

Varför har regeringen sagt nej till exempelvis vårt förslag om att utreda åkerinäringens konkurrenskraft? Moderaterna och Alliansen har krävt en sådan utredning, men ni har vägrat att tillsätta och genomföra den. Varför vill ni inte utreda åkerinäringens konkurrenssituation i stället för att bara införa nya skatter?

Varför har ni försökt vägra att sätta upp alkobommar vid våra hamnar och gränsstationer så att vi kan stoppa alkoholpåverkade chaufförer som försöker ta sig in i landet? I stället föreslår ni nya skatter.

Ni vägrar att höja lönerna för våra poliser så att fler stannar kvar och fler kan utföra kontroller av den olagliga yrkestrafiken på våra vägar. I stället föreslår ni nya skatter.

Varför har regeringen inte sett till att fordon klampas på ett riktigt sätt tills böter och avgifter är betalda fullt ut? Ni föreslår nu endast 36 timmar och nya skatter.

Varför har ni inte sänkt drivmedelsskatterna för att öka konkurrenskraften för svensk åkerinäring och företagen? I stället föreslår ni nya och högre drivmedelsskatter.

Dagligen får vi rapporter om alkoholpåverkade chaufförer som orsakat olyckor på våra vägar, och i stället för att öka alkoholkontrollerna har ni dragit ned på dessa kontroller och föreslår i stället högre skatter.

När vi moderater föreslog att vi skulle sätta in en gps-puck i utländska lastbilar så att vi kan ta ut vägavgifter, trängselskatter och eventuellt böter säger ni nej till detta förslag och föreslår i stället högre skatter.

Ni har inte gett klartecken för längre lastbilar i Sverige, vilket skulle kunna öka konkurrenskraften för svenska åkerier. I stället föreslår ni nya skatter.

I stället för att verkligen ta tag i de problem som finns där ute och som skapar olaglig trafik och en ojämn konkurrenssituation ägnar ni er åt en enda sak: att utreda nya skatter.

Konkurrensen på våra vägar är stenhård, och den som kan fuska med lagar och skatter kan konkurrera ut de lagliga transporterna, men i stället för att sätta in kraft och fler poliser föreslår ni fler skatter.

Ett tag trodde jag att det var för att kunna regera med Miljöpartiet, vilket verkar vara mer värt än hur det går för svenska arbetstillfällen och svenska företag. Men nu förstår jag mer och mer att Socialdemokraterna verkligen vill göra det dyrare att transportera med lastbil här i Sverige. Man vill verkligen fördyra transporterna ytterligare för våra svenska företag.

Anser ministern att åkerinäringen och företagen tål ännu högre skatter och avgifter? Anser ni att åkeriverksamheten och företagen har för låga skatter i dag? Anser ni att dieselskatterna ska sänkas om det behövs? Hur ska ni stärka konkurrenskraften med nya och högre skatter på lastbilstransporter? Och varför, ministern, har ni inte utfört den konkurrenskraftsutredning för svensk åkerinäring som Moderaterna, Alliansen och Sveriges riksdag har begärt? Varför vägrar ni att göra detta? I stället föreslår ni bara nya skatter.

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Sten Bergheden oroar sig för jobb och tillväxt i Sverige. Det är naturligtvis bra att vi kan ha en diskussion om hur man kan stärka förutsättningarna för jobb och tillväxt i Sverige.

Jag har lyssnat på moderata riksdagsledamöter under tre och ett halvt år som finansminister. Vid nästan varje tillfälle brukar dessa moderater hävda att regeringens politik kommer att undergräva möjligheterna att starta företag och minska möjligheterna till sysselsättning i Sverige.

Under de tre och ett halvt år som Moderaterna har hävdat att regeringens politik förstör möjligheterna till jobb och tillväxt i Sverige har vi gång på gång sett hur tillväxten och sysselsättningen stiger och hur fler jobb kommer till. Under dessa tre och ett halvt år har vi haft en god tillväxt och en rekordartad sysselsättningstillväxt. En kvarts miljon fler människor går till jobbet än när vi tillträdde, och vi ser att det svenska näringslivet blomstrar.

Den svenska åkerinäringen behöver också ha möjlighet att blomstra. Så är det inte i dag. De drabbas allvarligt av illojal konkurrens från utländska åkare, som ofta inte följer de regler som vi har i Sverige. Därför har regeringen vidtagit viktiga åtgärder för att minska möjligheterna till illojal konkurrens. Det handlar om ytterligare resurser för att granska utländska åkare och högre krav på dem som upphandlar eller beställer transporter, och vi förlänger tiden för klampning.

Vi har vidtagit en rad åtgärder, men det är uppenbart att mer behöver göras. I detta läge vill Moderaterna att vi ska utreda svensk åkerinäringens konkurrenskraft, men det är en utredning som riskerar att ta lång tid. Vi tycker att det i stället är viktigt att kunna gå vidare med att ha tydligare kontroll över de utländska lastbilar som åker på våra vägar. Det är en uppfattning som svensk åkerinäring tycks dela med regeringen.

Ungefär 18 procent av vägarbetena i Sverige sker med utländska lastbilar. Min uppfattning, som tydligen skiljer sig från Moderaternas, är att dessa utländska lastbilar bör vara med och bidra till att underhålla det svenska vägnätet.

Anf. 4 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Tack, ministern! Återigen försöker ministern och regeringen slå sig för bröstet för den högkonjunktur som råder i världen och

påstå att den beror på den socialdemokratiska regeringen i Sverige. Jag kommer kanske med en nyhet, men högkonjunkturen i världen beror inte på den socialdemokratiska regeringen i Sverige utan på att det helt enkelt är högkonjunktur.

I detta läge ägnar sig den socialdemokratiska regeringen åt att plundra företag och privatpersoner på pengar, vilket innebär att svenska företag vid nästa lågkonjunktur kommer att vara sämre rustade för att klara den än vad utländska företag är. Detta är vad som kommer att ske, och vi kommer att få se facit vid nästa lågkonjunktur.

Fru talman! Sverige har redan i dag Europas högsta drivmedelsskatter. Vi har säkert också bland Europas sämsta kontroller på våra vägar. I stället för att ta tag i detta problem ägnar sig regeringen åt att försöka införa ytterligare en skatt. Regeringen har inte prioriterat vare sig poliser eller fler vägkontroller under denna period.

I Socialdemokraternas Sverige kan olagliga transporter köras rätt igenom gränsstationerna, olagliga fordon köra runt och olagliga transporter köras i landet, och man kan strunta i skatter och regler, sälja knark och smuggelsprit, genomföra stölder och sedan bara lämna landet. Medan detta sker sitter vår regering och utreder nya skatter för svensk åkerinäring som kommer att riskera och äventyra jobb och företag i Sverige. Söndagen den 9 september i år kan vi byta ut denna handlingsförlamade regering. Låt oss verkligen göra det.

Skillnaden i Europa när det gäller diesel och svenska åkerier kan vara ända upp till 4 kronor. Detta, fru talman, kan för ett svenskt åkeri som kör upp 60 000 liter per år – 20 000 mil med 3 liter per mil – innebära 240 000 kronor extra i dieselkostnader jämfört med ett utländskt åkeri. Detta är en oerhört stor kostnad för svenska åkerier. Vi vet att de utländska åkerierna ofta har med sig egen diesel in i vårt land och konkurrerar ut de svenska.

I stället för att titta på konkurrenssituationen sitter regeringen och tittar på hur man kan införa ytterligare skatt på åkerinäringen här i Sverige. I sista hand drabbar detta landsbygden och de företag som är beroende av att transporterna fungerar.

När landsbygdens företag lagts ned tänker Socialdemokraterna kompensera det med nya statliga verk och myndigheter. Flytta gärna ut myndigheter och verk från Stockholm, men sluta ta död på den verksamhet som redan finns på landsbygden med nya och högre skatter från Socialdemokraterna!

Fru talman! Jag fick inte svar på de fyra frågor som jag ställde inledningsvis. Därför vill jag gärna upprepa dem så att ministern får möjlighet att svara: Anser ministern att åkerinäringen och företagen tål ännu högre skatter och avgifter? Anser ni att åkeriverksamheten och företagen i dag har för låga skatter? Kommer ni att sänka dieselskatterna för att kompensera åkerinäringen i Sverige? Hur ska ni stärka konkurrenskraften med nya och högre skatter för lastbilstransporterna?

Jag vill gärna ha svar på detta, men jag vill också ha svar på varför man inte har sett över den konkurrensutredning som vi beställde för två år sedan, som riksdagen har ställt sig bakom och vill genomföra men som regeringen har vägrat att genomföra för att verkligen jämföra svensk åkerinäring med utländsk åkerinäring.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! När vi diskuterar denna fråga behöver vi ha med oss den tekniska utveckling som vi ser för både bilar och tunga fordon. Vi ser en tydlig övergång till mer effektiva motorer. Vi ser också en övergång mot mer eldrivna fordon. Med mer effektiva motorer minskar ju utsläppen, vilket är ett av syftena med en sådan här skatt. När utsläppen minskar betalar man också mindre i punktskatt på det bränsle man har.

Med en kombination av en effektivare fordonsflotta och en vägslitage-skatt är det därför inte säkert att det samlade skatteuttaget skulle öka. Detta behöver man naturligtvis titta på när man diskuterar vilket som är det bästa sättet att använda de intäkter som man kan få från en vägslitageskatt. Det kan ju vara så att åkerinäringen menar att det är viktigt att stärka vägnätet. Man kan naturligtvis också titta på andra möjligheter vad gäller till exempel fordonsskatt.

Behöver man stärka konkurrenskraften? Min bedömning – och det tycks också vara svensk åkerinäringens bedömning – är att en vägslitageskatt är någonting som skulle stärka den svenska åkerinäringens konkurrenskraft. Det gör mig därför väldigt förvånad att Moderaterna, som här pratar om hur viktigt det är med konkurrenskraft för åkerinäringen, är emot denna åtgärd. Svensk åkerinäring menar själva att åtgärden skulle kunna stärka deras konkurrenskraft i förhållande till utländska åkare.

Sten Bergheden vill heller inte kommentera det faktum att 18 procent av vägarbetet utförs av utländska åkare. Varför ska vi inte ta vara på möjligheten att låta dem vara med och bidra till underhållet av våra vägar?

Sten Bergheden säger att regeringen inte gör någonting vad gäller polisen. Vi har gett polisen mycket omfattande tillskott under denna mandatperiod – mer i slutet än i början, naturligtvis, eftersom Moderaterna lämnade efter sig ett mycket stort underskott i de offentliga finanserna. Vi har också ett särskilt tillskott just för att man ska jobba mot illegalt cabotage.

Sten Bergheden är tvärsäker på att denna skatt kommer att drabba landsbygden, men det beror alldeles på hur skatten kommer att utformas och på vilka vägar man tar ut skatten. Det beror också på hur man differentierar avgifterna mellan landsbygd och storstad samt naturligtvis om man kan använda intäkterna på ett sådant sätt att man förbättrar vägnätet på landsbygden och i glesbygden, vilket är någonting som är mycket efterfrågat i de delarna av landet.

Det mest häpnadsväckande som Sten Bergheden säger är dock att han menar att beskattning av företag är lika med plundring av dem. Är detta den moderata synen på beskattning – att det är plundring?

Anf. 6 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Jag kan börja med att svara ministern angående åkerierna och åkeriföretagen. Jag har varit i kontakt med många åkeriföretag runt om i landet, och de backar absolut inte upp idén om en ny skatt. I deras välkomnande av det hela ingår en rad olika åtgärder som de kräver, bland annat sänkta drivmedelsskatter och fordonsskatter.

Det var precis den frågan jag ställde till ministern: Avser ni att sänka dieselskatterna nu, som åkeriföretagen talar om?

Att stå här och säga att åkeriföretagen välkomnar någonting är inte riktigt med sanningen överensstämmande. Då har man en väldig massa olika aspekter på vad man vill ha genomfört.

Prot. 2017/18:97

13 april

Svar på
interpellationer

Vad gäller den andra frågan, fru talman, föreslog vi faktiskt en gps-puck för att komma till rätta med de utländska transportererna när de kommer in i landet och för att kunna sätta en transponder i lastbilen och kunna plocka ut trängselavgifter, Eurovinjettavgifter och eventuella böter.

Ni har ju sagt nej till denna idé. Ni vill inte ha denna kontroll. Ni vill inte ens ha en konkurrensutredning för att se över hur situationen ser ut. Allt ni sitter och jobbar med är en ny skatt som ni ska få in. Det framgår tydligt av ministerns svar att detta ska ge intäkter till staten – det är dem man har tänkt att sedan använda till någonting annat.

Detta innebär att det är våra åkeriföretag runt om i landet som kommer att få betala mer pengar till staten. Man struntar i att genomföra de kontroller ute på vägarna och vid gränsstationerna som vi faktiskt kunde använda oss av för att begränsa den olagliga trafiken. Man struntar i detta och inriktar sig bara på hur man ska komma åt skatterna.

Jag har fortfarande inte fått något ärligt svar på hur ni har tänkt. Hur mycket pengar har ni tänkt ta in? Har ni tänkt sänka dieselskatterna? Och när kommer ni att genomföra den konkurrensutredning som vi föreslog?

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Sten Bergheden drar slutsatser som man inte kan dra av det som jag har sagt. De intäkter som man får av vägslitageskatten kan naturligtvis användas till att kompensera svenska åkerier. Men eftersom 18 procent av vägarbetet sker med utländska åkerier är det fullt möjligt att också få intäkter som kan användas för att stärka det svenska vägnätet, som ju är någonting som svenska åkeriföretag menar vore bra.

Det mest uppseendeväckande är väl ändå att Sten Bergheden inte svarar på frågan om huruvida beskattning är plundring. Det är ett ganska häpnadsväckande uttalande från en riksdagsledamot i riksdagens talarstol. Jag brukar säga att skatt är det pris vi betalar för att vara ett civiliserat samhälle. Här tycks Moderaterna ha en annan uppfattning.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2017/18:423 om konsekvenser av förändringen av ROT-avdragen

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Anette Åkesson har frågat mig vilken analys jag gör av följderna av regeringens beslut och om jag och regeringen avser att ompröva tidigare beslut och förbättra villkoren för ROT-avdragen.

Efter den förra regeringens mandatperioder såg vi en situation med stora underskott i statens finanser tillsammans med en arbetslöshet som bitit sig fast på en hög nivå.

ROT-avdraget infördes 2009, och kostnaderna för avdraget uppgick det året till 9,6 miljarder kronor. Efter det ökade kostnaderna kraftigt, och 2015 uppgick ROT-avdraget till mer än 20 miljarder kronor. Regeringen begränsade ROT-avdraget för att kunna finansiera mer angelägna investeringar för jobb och fler bostäder som sammantaget bedöms bidra till en varaktigt lägre arbetslöshet.

Uppgifter från SCB visar att arbetskostnadsunderlaget för skattereduktionen 2016 ligger på i stort sett samma höga nivå som 2014. Detta indikerar att begränsningen av ROT-avdraget bidrar till ökade skatteintäkter utan att i stor utsträckning påverka värdet av det arbete som utförs inom ramen för ROT-avdraget.

Att bekämpa skattefusk genom att införa olika skattesubventioner blir dyrt. Regeringen prioriterar andra sätt att bekämpa svartarbete och bidra till ökad legitimitet i skattesystemet än genom subventioner. En sådan åtgärd har varit att införa krav på personalliggare i byggbranschen. Som en del av regeringens tolvpunktsprogram mot skatteflykt har vi också nyligen lämnat förslag om att utöka personalliggare till fler branscher så att även fordonsserviceverksamhet, livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet samt kropps- och skönhetsvårdsverksamhet omfattas.

Regeringen har också tillsatt en utredning som ska se över F-skattesystemet. Syftet med översynen är bland annat att bekämpa skattefusk och skatteundandragande samt att analysera om och på vilket sätt utformningen av F-skattesystemet inverkar på villkoren för att starta, driva och utveckla företag.

Anf. 9 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka finansministern för svaret, som jag tyckte var intressant av olika skäl.

Att bekämpa skattefusk och skatteundandragande är ju inte något som den nuvarande regeringen kan hävda de är ensamma om. Tvärtom: Alliansen var mycket aktiv och tog många initiativ på detta område under sin regeringstid, bland mycket annat gällande införande av personalliggare i olika branscher.

Till dessa initiativ räknas även just ROT- och RUT-avdragen, som bidrog till minskat svartarbete utöver att de exempelvis skapade jobb och gav vanliga medborgare möjligheter att frigöra egentid genom att mänsklig kunde köpa tjänster på ett sätt som är näst intill omöjligt när man har normala inkomster i ett högskatteland som Sverige.

Visst, det var mycket pengar som avsattes till framför allt ROT-avdragen. Det är det för övrigt fortfarande. Men när finansministern hävdar att orsaken till begränsningen av ROT-avdragen från 50 procent till 30 procent var att finansiera mer angelägna investeringar för jobb och fler bostäder måste hon väl ändå erkänna att dessa satsningar i sin tur har misslyckats och att det därför var en direkt felaktig prioritering?

Enligt SVT:s granskning går det trögt med de bostadssubventioner regeringen infört. Regeringen har avsatt 11,3 miljarder kronor under fyra år i investeringsstöd till byggherrarna. Det är enorma pengar. Men de används inte. Efter två år har bara 2,6 miljarder använts, och enligt byggbranschen skulle många av de lägenheter som byggts med detta investeringsstöd ha byggts ändå.

När vi ändå är inne på bostadsbyggandet är det ett område där regeringen verkligen misslyckas. Produktionen av nya bostäder faller och kommer nästa år att ligga på den lägsta nivån på över fyra år – och det i tider av extrem bostadsbrist. Enligt Sveriges Byggindustrier byggs det långt under den nivå som Boverket satt upp för att råda bot på bostadsbristen, alltså 80 000 bostäder per år de närmaste fyra åren. I en vikande byggkonjunktur hade privatkunderna kunnat bidra med att köpa ROT-tjänster.

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

Företagarnas rapport visar att 6 700 heltidsjobb har försvunnit i Sverige. I Skåne, som intresserar mig speciellt, är det över 800 färre heltidsjobb i byggbranschen 2017 jämfört med 2015, alltså innan försämringen av villkoren för ROT-avdragen infördes.

Rapporten visar också att antalet företag i branschen minskar, att konkurserna ökar och att antalet köpare av ROT-tjänster minskar – detta trots att vi, i motsats till förra mandatperioden, befinner oss i en extrem högkonjunktur.

Som jag skrev i min interpellation går dock byggmaterialbranschen bra. Det betyder att svenskarna nu utför jobben själva, eller så utförs de svart på grund av de försämrade ROT-avdragen.

Utifrån den faktiska utvecklingen av minskat bostadsbyggande, det dåliga utfallet gällande regeringens investeringsstöd och det minskade antalet köpare av ROT-tjänster undrar jag: Har regeringen inte tänkt om och planerar att återställa ROT-avdraget till 50 procent?

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Nu tar vi det igen, Anette Åkesson. Uppgifterna från SCB visar att arbetskostnadsunderlaget låg på ungefär samma nivå 2016 som 2014. Det är arbetskostnadsunderlaget som visar hur många arbetstimmar som används i ROT-avdraget, och det ligger i princip på samma nivå.

Det är helt korrekt att det är färre utövare och färre personer, och det tyder på att de som gör ROT-avdrag gör större jobb än tidigare och använder färre bolag. Det är dock inte färre ROT-timmar som utförs.

Detta innebär att vi har kunnat göra denna förändring utan att det har minskat antalet timmar som utförs i ROT-branschen. Vi har alltså kunnat öka skatteintäkterna utan att det har påverkat ekonomins funktionssätt.

Det är denna typ av skattehöjningar man vill göra om man behöver ökade skatteintäkter. Behovet av det var stort efter att Moderaterna lämnat efter sig det största budgetunderskottet sedan budgetsaneringen. Moderaterna har ju tre gånger av tre möjliga lämnat efter sig stora underskott.

Vi satsar på att bygga nya bostäder i stället för att du, jag och andra som redan äger sin bostad och har höga inkomster ska få en skatterabatt där andra skattebetalare ska behöva betala för att vi ska kunna renovera våra kök och badrum. Vi vill lägga pengarna på att ungdomar ska få möjlighet att sätta nyckeln i dörren till sin första lägenhet. Därför tar vi pengarna från ROT-avdraget, från dig och mig, och satsar på våra ungdomar, Sveriges framtid.

I år byggs det 10 000 bostäder som får del av investeringsstödet. Det är både studentbostäder och hyresrätter som folk med vanliga inkomster kan hyra. Investeringsstödet ger en tydlig press nedåt i byggkostnaderna eftersom det ställs tydliga krav på att dessa bostäder ska ha rimliga hyror. Det Sverige behöver är nya hyresrätter så att våra ungdomar kan flytta hemifrån när de kommer in på universitetet eller flytta dit där jobben finns. Det är detta Sverige behöver, inte ytterligare köksrenoveringar för dig och mig.

Anf. 11 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Vi behöver nog både bygga fler bostäder och renovera befintliga. Alla jobb behövs. Att det behövs bostäder tvivlar ingen på. Det

byggs dock inte så många som det behövs, och bostadsbyggandet har minskat under den nuvarande regeringens tid. Det skulle behöva öka.

Det är i företagen som jobben skapas, och vår uppgift i politiken är att skapa så goda förutsättningar som möjligt för företagen. Det har den nuvarande regeringen också misslyckats med. Vad gäller företagsklimatet sjönk enligt Svenskt Näringsliv det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i Sverige år 2017 till 3,2 på en sexgradig skala. Det är den lägsta noteringen sedan frågan började ställas i enkätform 2008.

I Småföretagsbarometern nämns politisk oförutsägbarhet som det fjärde största hindret för företagens expansion. Enligt siffror från Nyföretagarcentrum har nyföretagandet i Sverige, efter flera års uppgång, vänt nedåt, trots att vi står mitt i en högkonjunktur.

”Vi märker tydligt att bland annat förslaget att begränsa vinsterna i välfärdssektorn slår mycket hårt mot intresset och viljan att våga starta nytt. Även de ändrade reglerna för RUT och ROT bidrar negativt”, säger Nyföretagarcentrums Harry Goldman.

Även Svenskt Näringslivs rapport *Företagsamheten 2018* visar att nyföretagandet minskar: ”Att nyföretagandet sjunker kan ha flera orsaker. Men vi ser tydliga kopplingar till de förändringar som har skett kring RUT- och ROT-tjänster med försämrade avdragsmöjligheter. I dessa branscher har nyföretagandet sjunkit markant.”

Tyvärr fick vi i oppositionen och branschfolket inom bygg rätt. Konkurserna har ökat och med stor sannolikhet även svartarbetet.

Att finansministern var medveten om riskerna för ökat svartarbete när regeringen genomförde de sämre ROT-villkoren vet jag efter vår interpellationsdebatt för två år sedan.

Om mindre än fem månader är det val. Inför förra valet lovade Stefan Löfven att Socialdemokraterna skulle behålla ROT-avdragen och inte ändra dem. Men redan i samband med vårbudgeten 2015 aviserade Per Bolund och Magdalena Andersson att ROT-avdraget skulle sänkas från 50 till 30 procent.

Detta har lett till att användningen av ROT-avdraget trots högkonjunkturen har halverats mellan 2015 och 2017. Vi får se om väljarna minns detta svek i september.

Alliansen lyckades med arbetslinjen på grund av att reformerna hängde ihop. Man satsade på reformer rörande både utbud av arbete och efterfrågan av arbetskraft. Jobbskatteavdrag, RUT- och ROT-avdrag och lägre arbetsgivarkostnader för unga och äldre var några delar av paketet. Det blev billigare att anställa, och det lönade sig mer att arbeta.

Nu ser vi motsatsen. Försämringarna av ROT-avdragen med hänvisning till ett investeringsstöd till de stora byggbolagen, som de inte vill ha, har resulterat i färre företag och färre påbörjade lägenhetsbyggen.

Regeringen duttar också lite här och där. Det senaste är att man subventionerar elektriska båtmotorer med våra skattepengar.

Nu måste Socialdemokraterna försvara att de bröt sitt uttalade vallöfte. Hur trovärdiga tror finansministern att Socialdemokraterna kommer att vara inför det kommande valet?

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Anette Åkesson försöker måla upp en bild av att det råder en kris i svensk byggbransch, men den enda kris jag hör om när jag träffar

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

människor i byggbranschen är bristen på utbildad arbetskraft och rätt kompetens. Detta beror på att byggandet når rekordnivåer. Det startades ju rekordmånga projekt förra året.

Bedömningen är att vi behöver fortsätta att bygga mycket. Att i det läget ta bort stödet för att bygga nya bostäder och i stället lägga skattepengar på att jag och Anette Åkesson ska renovera våra badrum och kök är en helt felaktig politik. Det skulle försvåra för ungdomar att flytta hemifrån när de har fått jobb eller kommit in på högskola eller universitet. Varför ska vi lägga skattepengar på mig och Anette Åkesson i stället för på våra ungdomar?

Rent generellt, vad är det för politik mot ungdomar som Moderaterna har? De vill inte bara försvåra byggandet av billiga hyresrätter som gör att ungdomar kan flytta hemifrån. De vill också införa marknadshyror, vilket riskerar att höja hyrorna med 30–40 procent. Det skulle göra det mycket dyrare för alla som bor i hyresrätt och omöjliggöra för ungdomar att flytta hemifrån, särskilt i kombination med att Moderaterna vill lagstifta i riksdagen om lägre löner för svenska ungdomar.

Vad är det för framtid för Sveriges ungdomar som Moderaterna målar upp med högre hyror och lägre löner?

Anf. 13 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Finansministern har rätt; det var rekordmånga bostadsprojekt som påbörjades förra året. Det var ju tack vare Alliansen, för ni ska veta att det är långa ledtider i processen för att starta bostadsbyggande.

Det finns fortfarande stora behov av att bygga bostäder, men nu sjunker takten. Man påbörjar färre bostäder än vad som behövs, och det är mycket färre än förra året. Tyvärr har den nuvarande regeringen alltså misslyckats där. Det behöver som sagt byggas både hyresrätter och bostadsrätter. I dag är det lönsamt att bygga bostadsrätter, men med nuvarande hyresreglering är det inte lönsamt att bygga hyresrätter. Det är en del av problemet.

Det är mycket som går bra i Sverige, men det finns naturligtvis många stora samhällsproblem som vi måste ta tag i. Lika självklart är det att det inte är den nuvarande regeringens förtjänst att ekonomin går bra, utan det är högkonjunkturen, den låga räntan och genomslaget av genomförda alliansreformer som bidrar till det. Det är alltså snarare så att det är mycket som går bra i Sverige *trots* regeringen.

Vi har en svag regering som bryter sina vallöften, exempelvis om ROT-avdragen, och de reformer man genomfört har inte givit de resultat som det var tänkt – till exempel gällande bostadsbyggande. Regeringen hänvisade försämringen av ROT-avdragen till att man ville finansiera satsningar för fler bostäder, men bostadsbyggandet minskar som sagt. Av de enorma investeringsstöd man avsatte för byggherrarna är det bara en liten del som nyttjas. Det är ett komplett misslyckande, som inte bara slår mot anställda och kunder utan även – och främst – mot dem som behöver bostäder.

Regeringen lägger också tid på att ta fram dåliga lagförslag som man vet inte kommer att genomföras. Staten sköter inte sitt åtagande. Över huvud taget är det ett gigantiskt slöseri med resurser, inte enbart från Finansdepartementets sida, som denna regering kommer att gå till historien för. Vissa branscher får lägga tid på att parera olika utspel. Alternativet är att

man slås ut, och så har varit fallet för många ROT-företag. Det är beklämmande. Vita jobb börjar åter bli svarta. Det gagnar varken kunder, arbetstagare eller samhället.

Jag tackar finansministern för debatten.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vi kan alltså konstatera att det med den förändring regeringen har gjort utförs lika mycket ROT-arbete som tidigare. För mig tyder det på att denna skatteomläggning har varit bra, eftersom förändringen också innebär att 10 000 nya hyresrätter nu börjar byggas. Det är hyresrätter som ger ungdomar möjlighet att flytta till studieorten när de får en plats på universitet och högskola och som möjliggör för ungdomar att flytta hemifrån. Anette Åkesson kallar det ett gigantiskt slöseri. Det är inte min bild av vad nya hyresrätter innebär.

Tvärtom ser vi att vi med regeringens politik har en stark utveckling i ekonomin och på svensk arbetsmarknad. Anette Åkesson menar att allt som efter tre och ett halvt år med denna regering går bra i Sverige ändå är alliansregeringens förtjänst. Det är klart att det kommer att vara lite svårt att argumentera för det i valrörelsen.

När vi tog över var ungdomsarbetslösheten i Sverige så hög att vi fick krisstöd i EU, och nu är ungdomsarbetslösheten den lägsta på 14 år. Vi har en sysselsättningsgrad som är häpnadsväckande. Det är den högsta i EU och faktiskt den högsta som någonsin har uppmätts i något EU-land. En kvarts miljon fler människor går till jobbet. Vi har mer än 100 000 fler anställda i välfärden tack vare regeringens satsningar, och 28 000 av dem finns i skolan.

Detta är en politik som vi från regeringens sida vill utveckla, och det kommer naturligtvis väljarna att få ta ställning till i höstens val. Ska vi fortsätta på den här vägen, eller ska vi byta den mot den politik som gav högre arbetslöshet, högre långtidsarbetslöshet och krisartat hög ungdomsarbetslöshet? Däremellan står valet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2017/18:444 om skatteflykt och EU:s så kallade svarta lista

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Momodou Jallow har först frågat mig om jag avser att arbeta för att EU ska tillämpa sina egna kriterier angående skatteparadis så att även länder som Irland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Belgien och Cypern kommer med på listan. Dessutom har Momodou Jallow frågat mig om regeringens inställning till City of London, Kanalöarna med mera kommer att förändras i och med brexit och att denna del av Europa inte längre kommer att tillhöra unionen.

Bakgrunden till frågorna är att rådet i maj 2016 antog slutsatser om en extern strategi och åtgärder mot missbruk av skatteavtal. I slutsatserna gavs uppförandekodgruppen ett mandat att arbeta med frågan om att upp-

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

rätta en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner i tredje-länder. I november 2016 fastställde rådet kriterier för granskning av tredjelandsjurisdiktioner. Vid ett möte den 5 december 2017 beslutade rådet att upprätta en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Syftet med förteckningen är att främja god förvaltning i skattefrågor och motverka skatteflykt och skatteundandragande.

En granskning och dialog ägde rum med ett stort antal tredjelandsjurisdiktioner under 2017, i enlighet med de fastställda kriterierna. Jurisdiktioner med identifierade problem har inte listats i de fall de har gjort meningsfulla åtaganden på hög politisk nivå om att åtgärda dessa problem. Från början var 17 jurisdiktioner placerade på förteckningen, men av rådets slutsatser den 5 december 2017 framgår att förteckningen kan komma att uppdateras bland annat om det görs nya åtaganden på hög politisk nivå om att åtgärda identifierade problem. Sedan december 2017 har förteckningen uppdaterats två gånger och innehåller nu nio jurisdiktioner. Alla jurisdiktioner som gjort åtaganden är föremål för övervakning av uppförandekodgruppen för att säkerställa att de fullföljer sina åtaganden.

Den första frågan är om jag avser att arbeta för att kriterierna för listning även ska tillämpas på EU:s medlemsstater. Svaret på denna fråga är att medlemsstaterna redan lever upp till två av de tre kriterierna för listning. Medlemsstaterna måste följa reglerna i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning, rådets direktiv om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion och rådets direktiv om skattetvistlösningsmekanismer i Europeiska unionen. Europeiska kommissionen övervakar att medlemsstaterna genomför och tillämpar reglerna i direktiven på ett korrekt sätt.

Arbetet med det tredje kriteriet, som rör rättvis beskattning, sker i uppförandekodgruppen för företagsbeskattning. Alla medlemsstater har åtagit sig att, genom att följa kriterierna och principerna i uppförandekoden för företagsbeskattning, inte ägna sig åt skadlig skattekonkurrens.

När det gäller den andra frågan, om vad som händer efter brexit, är svaret att ett land som inte är medlem av EU utgör en tredjelandsjurisdiktion och därmed omfattas av arbetet med EU-förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Det bör särskilt noteras att jurisdiktioner som är associerade med och beroende territorier till medlemsstater redan omfattas av arbetet med EU-förteckningen. Jersey och Guernsey har alltså granskats i enlighet med de kriterier som fastställdes av rådet i november 2016. De har inte placerats på förteckningen eftersom de har gjort meningsfulla åtaganden på hög politisk nivå att åtgärda identifierade problem. Dessa åtaganden är föremål för övervakning av uppförandekodgruppen.

Slutligen vill jag framhålla att det är viktigt att stärka internationella påtryckningar mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Regeringen stöder därför arbetet med EU-förteckningen över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner.

Anf. 16 MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka finansministern för svaret.

Jag har känslan av att finansministern är klämd mellan vad hon tycker och vad hon ska säga för att inte försvåra samarbetet med Ekofin etcetera. Det präglar ju hennes svar när man lyssnar på det. Svaret beskriver egentligen bara vad som formellt har överenskommits, men det innehåller inte

så mycket bedömningar av om detta i sig är tillräckligt eller om det implementeras på rätt sätt och likvärdigt gentemot alla jurisdiktioner. Det är egentligen det min första fråga handlar om.

Fru talman! Som finansministern nämnde beslutade Europeiska unionens råd att upprätta en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Anledningen är väldigt enkel: Man har ansett att skatteflykt är problematiskt och velat ta fram åtgärder för att motverka detta, vilket är väldigt bra. Man har kommit fram till tre olika villkor. Det handlar om skattetransparens, om rättvis beskattning och om att jurisdiktionerna ska åta sig att vidta åtgärder för att motverka skattebaserosion och flyttning av vinsten. Detta är väldigt viktigt.

På den så kallade svarta listan har man satt länder som Amerikanska Samoa, Guam, Namibia, Palau, Trinidad och Tobago, Sydkorea, Barbados, Bahrain och så vidare. Ni förstår – inte ett enda land från EU. Denna lista och granskningen har fått ganska mycket kritik från flera håll, bland annat från Oxfam och från Diakonia här i Sverige, för att den inte innehåller några av de EU-länder som anklagas för att underlätta aggressiv skatteplanering, till exempel Luxemburg, Malta, Irland och Nederländerna.

Det riktas till och med kritik från EU-kommissionen. Kommissionären Moscovici hävdade vid en presskonferens den 7 mars 2018 att skattelagarna i Belgien, Cypern, Ungern, Irland, Luxemburg, Malta och Nederländerna har potential att underminera rättvisan på EU:s inre marknad och öka bördan för skattebetalarna.

Min första fråga i interpellationen till finansministern var om hon avser att arbeta för att EU ska tillämpa sina egna kriterier angående skatteparadis så att även länder som Irland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Belgien och så vidare kommer med på listan. Hon svarar: Nej, de har ju uppfyllt kraven. Hur kan de ha uppfyllt kraven? Vi har genom de senaste läckorna sett hur dessa länder underlättar för skatteflykt. Stora bolag – kapitalister som Ikea och så vidare – kan använda skattelagar och skattesystem för att undan gömma pengar från den svenska staten. Hur kan vi fortsätta blunda när vi vet att dessa länder borde finnas med på den här listan?

Därför vill jag verkligen höra från ministern: Om de nu har gjort framsteg och är samarbetsvilliga, vad exakt är det de har gjort som gör att de inte kan finnas med på den här listan?

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det finns tre villkor. För att inte hamna på listan ska man för det första iakttä skattetransparens, för det andra vidta åtgärder för att motverka skattebaserosion och flyttning av vinster och för det tredje inte ägna sig åt skadlig skattekonkurrens. De två första kriterierna uppfyller alla EU-länder. Det handlar om att vidta en del av de åtgärder som vi har kommit överens om i OECD. Det är någonting som alla EU-länder har genomfört.

Det tredje kriteriet är alltså att man inte ska ägna sig åt skadlig skattekonkurrens. Där har vi inte arbetat med den här listan vad gäller EU-länder, för där har vi i EU en egen process genom uppförandekodgruppen. I den gruppen arbetar man mot skadlig skattekonkurrens. Det innebär att vi har två olika sätt att arbeta beroende på om det gäller EU-länder eller icke-EU-länder. Med icke-EU-länder har vi den här listan; den typ av upp-

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

förändekodgrupp som vi har för EU-länder har vi inte med tredjelandssjurisdiktioner. Där jobbar vi i stället med listan. De EU-länder som avses uppfyller två av kraven. Vad gäller det tredje kravet, som handlar om skadlig skattekonkurrens, arbetar vi i uppförändekodgruppen. Vi har alltså två olika arbetssätt för EU-länder respektive icke-EU-länder.

Vår bedömning är att det är oerhört viktigt att vi arbetar intensivt i uppförändekodgruppen med att diskutera hur vi beskattar inom EU-länder, så att vi inte ägnar oss åt skadlig skattekonkurrens inom EU och mellan EU-länder. Det är någonting som inte är acceptabelt. Jag delar helt riksdagsledamotens uppfattning i den frågan.

Anf. 18 MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Jag hör vad finansministern säger, och det hon säger bekymrar mig. Vi är överens om att skatteflykt är ett globalt problem. Då är det viktigt att det finns globala åtgärder. Men varför har vi en rad åtgärder för EU-länder som skiljer sig från åtgärderna för andra länder? Varför har vi det så? När vi har villkor som gäller den här problematiken måste det vara rättvisa villkor som tillämpas lika för alla, oavsett om man tillhör EU eller inte. Men den kritik som vi hittills har sett handlar just om att EU inte vill smutska sina medlemsländer genom att ha dem på den här listan. Det blir inte trovärdigt, och det blir inte effektivt. Därför är kritiken om att listan har urvattnats essentiell i debatten.

Man har en lista och har villkor, men villkoren gäller sedan inte lika för alla. Man har särskilda villkor för en liten klubb. Vi alla har rätt till våra åsikter, men ingen har rätt till sina egna fakta. Det finns fakta som visar att dessa länder har bristande skattepolitik och skattelagar som uppmuntrar skatteflykt. Om vi nu menar allvar med att vi ska bekämpa skatteflykt måste vi se till att villkoren gäller samtliga länder. De ska gälla alla jurisdiktioner utan undantag, tycker jag.

Kommissionären som nämnde dessa länder finns med i arbetet. Han är medveten om konsekvensen av att inte tillämpa de här villkoren lika för alla. Det är därför han specifikt nämner dessa länder i EU och säger att Belgien, Cypern, Ungern, Irland, Luxemburg, Malta och Nederländerna har potential att underminera rättvisan inom EU:s inre marknad och öka bördan för skattebetalarna. Det här är en människa som jobbar med detta dagligen, och för några veckor sedan sa han så här.

Om regeringen menar allvar med att bekämpa skatteflykt tycker jag att det är väldigt viktigt att lyssna och titta på fakta. Man ska inte blunda för verkligheten, för det kommer inte på något sätt att vara till hjälp i vårt arbete och våra ambitioner för att bekämpa skatteplanering.

Den avancerade skatteplaneringen innebär att framgångsrika globala företag minskar sin skatteandel på bekostnad av andra företag och även medborgare, som får bidra till en oproportionerligt stor del av den gemensamma välfärden. Detta vill vi undvika. Vänsterpartiet tycker att det är väldigt viktigt att inte göra det som håller på att hända nu: Vi tar vissa länder inom EU och ger dem speciella privilegier, trots att vi vet att de fuskar och att det finns lagstiftning som nästan omöjliggör det arbete som vi försöker göra här i Sverige.

Därför vill jag återigen upprepa frågan: Avser finansministern att arbeta för att se till att de EU-länder jag och kommissionären nämnt hamnar

på den här listan? I dag visar alla fakta att de länderna inte följer de kriterier som vi har.

Prot. 2017/18:97
13 april

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Att ägna sig åt skadlig skattekonkurrens mellan länder är, precis som riksdagsledamoten säger, någonting som undergräver legitimiteten för skattesystemet. Det minskar möjligheten att finansiera skola, sjukvård, äldreomsorg, vägar, polis och allt annat som vi finansierar tillsammans. Därför är det väldigt välkommet att det internationella arbetet för att motverka skadlig skattekonkurrens men också skatteflykt och skatteundandragande har intensifierats under de senaste åren. Regeringen och Sverige har med stöd i Sveriges riksdag varit väldigt drivande i det arbetet.

Det som skiljer EU-länder från tredjeländer är att vi i EU har uppförandekodgruppen, som är till för att arbeta mot skadlig skattekonkurrens. Det är ett arbete som har varit tämligen framgångsrikt. Jag hade gärna haft en motsvarande arbetsgrupp mot skadlig skattekonkurrens med tredjeländer, men det är inte möjligt, eftersom de inte är medlemmar i EU. Då gör man på ett annat sätt i stället, nämligen att man har detta som ett av kriterierna för att vara på den svarta listan. Men jag bedömer att arbetet i uppförandekodgruppen är mer verkningsfullt än att sätta länder på en lista. Därför tycker jag att det arbete som vi kan göra i uppförandekodgruppen är bättre. Jag tycker att det är oproblematiskt att vi har två olika metoder när vi jobbar mot EU-länder respektive mot tredjelandsjurisdiktioner, eftersom jag bedömer att det arbetssätt som vi har inom EU är mer verkningsfullt än att sätta ett land på en svart lista.

Det är heller inte så att kommissionären som har pekat på problem med vissa länder föreslår att man ska ha någon annan arbetsmetod än den vi har i dag. Han föreslår inte att vi ska arbeta med en lista på EU-länder utan hänvisar till arbetet i uppförandekodgruppen.

Anf. 20 MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Den andra frågan som jag ställde till finansministern handlar bland annat om konsekvenserna av brexit. Vad tänker Sverige göra åt att vissa delar av länder och vissa städer, som London, har sina egna lagstiftningar?

The City of London är en tämligen unik företeelse med medeltida utformning. Den utgörs av en liten kvadratisk yta mitt i Londons finansiella centrum. I dess fullmäktige har såväl medborgare som företag, till exempel de största bankerna och revisionsbyråerna, rösträtt. Företagen har också flera röster beroende på hur många anställda de har.

Vad tänker vi göra åt detta? Storbritannien kommer inte att vara med när det lämnar med brexit. Hur tänker vi agera? Det påverkar också Sverige. Det är skatteflykt på högsta nivå. Det är inte acceptabelt att vi samarbetar med länder som har sådana system som urholkar skattesystem runt om i världen. Därför vill jag veta exakt vad finansministern tycker om det.

Slutligen vill jag betona följande. Om vi säger att vi ska jobba för att motverka skatteflykt, skatteundandragande och skattefusk måste vi se till att vi över huvud taget inte kompromissar om de här frågorna. Vi måste se till att vi jobbar med det dagligen oavsett om det är ett EU-land eller icke EU-land och avsett vilken jurisdiktion det är. Vi ska tillämpa lagar och kriterier lika för alla.

Svar på
interpellationer

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! När Storbritannien lämnar EU är Storbritannien ett tredjeland. Om det ägnar sig åt skadlig skattekonkurrens kan det naturligtvis komma upp på listan om det inte, som gäller för andra länder, gör meningsfulla åtaganden på hög politisk nivå.

Riksdagsledamoten säger att om vi menar allvar ska vi inte kompromissa. Men om vi menar allvar ska vi också se till att föra processen framåt. Någonting som är oerhört viktigt är att vi nu följer upp de åtaganden som har gjorts av ett stort antal länder.

Det som har varit bra med arbetet med listan är att det först var ett stort antal länder som skulle hamna på listan. Sedan har många av de länderna nu gjort åtaganden på hög politisk nivå. De ska förändra sin lagstiftning så att den ligger i linje med kriterierna.

Det vi ska göra nu och under de kommande åren är att följa upp att de åtagandena blir verklighet. När det sker kommer världen att se annorlunda ut. Då kommer vi att se mindre av smussel, mer av öppenhet och mindre av skadlig skattekonkurrens.

Det är någonting som tyder på att arbetet med listan kommer att vara väldigt lyckosamt. Men det bygger på att vi följer upp det. Hittills verkar det som att länder inte vill befinna sig på listan och är beredda att göra förändringar för att slippa komma på den.

Det är ett viktigt ämne som har tagits upp. Jag vill tacka så hemskt mycket för interpellationen. Det är ett ämne som ligger mig varmt om hjärtat eftersom vi vet att grunden för att vi ska kunna ha vårt välfärdssamhälle och grunden för den svenska modellen är att vi får in skatteintäkter.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2017/18:464 om skatteplanering kopplad till energibeskattnings

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson har frågat mig om det är rimligt att kunna köpa sig skattefrihet på sätt som nämns i frågan samt om jag avser att vidta några åtgärder för att förhindra denna typ av skatteplanering. Frågan är ställd mot bakgrund av att nätinnehavare inte debiterar någon energiskatt vid överföring av el till energiskattskyldiga elproducenter. Därmed ingår inte någon energiskatt i beskattningsunderlaget för mervärdesskatt vid elöverföringen.

Punktskattereglerna innebär att någon skatt inte tas ut när skattskyldiga aktörer levererar punktskattepliktiga varor till varandra. I stället tas punktskatt i normalfallet ut vid en skattskyldigs försäljning till en slutförbrukare, eller vid en skattskyldigs egenförbrukning av den punktskattepliktiga varan. När det gäller energiskatt på elkraft är nätinnehavare och producenter skattskyldiga. En nätinnehavare som överför el till en producent ska därmed inte debitera någon energiskatt, utan producenten redovisar själv skatt för sin egen förbrukning.

Nätinnehavaren ska dock normalt debitera mervärdesskatt när elen överförs till producenten. Underlaget för mervärdesskatt är priset för överföringen av elen. I de fall nätinnehavaren inte ska redovisa energiskatt,

ingår inte heller någon energiskatt i underlaget för mervärdesskatt. Utöver den mervärdesskatt som nätinnehavaren tar ut på överföringen, kommer mervärdesskatt också tas ut av elhandelsbolaget för elkraften. Allt detta är en följd av hur reglerna för punktskatter och mervärdesskatt är uppbyggda.

Det är i grunden positivt att företag överväger olika miljövänliga energikällor. Om däremot en transaktion görs enbart i syfte att undvika skatt riskerar legitimiteten och förtroendet för skattesystemet att undergrävas.

Anf. 23 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Jag vill tacka statsrådet för svaret på interpellationen, även om jag kanske inte betraktar frågeställningen i min interpellation som fullt ut besvarad.

Jag ska kort ta upp bakgrunden till interpellationen och försöka göra det med lite färre tekniska termer, vilket förvisso är svårt att undvika i de här sammanhangen.

Sedan årsskiftet betalar alla numera sin energiskatt på fakturan från sitt elnätbolag. På den fakturan läggs även mervärdesskatt såväl på energiskatten som på kostnaden för överföringen av elkraften.

Är man däremot elproducent kommer inte elnätsföretaget att debitera skatten på fakturan, utan den får man betala in själv till Skatteverket. Det gör även att ingen moms behöver betalas på energiskatten om man är elproducent.

För de flesta företag har detta ingen betydelse, då de även har en ingående moms i sin verksamhet. Men just för företag som inte har någon avdragsrätt för momsen får detta en väldigt stor betydelse. I dessa företag är momsen på energiskatten en kostnad för bolagen fullt ut.

För att bli klassad som elproducent måste man köpa in sig i elproduktionsenheter för att ta sig över en minimal gräns av installerad effekt, vilket exempelvis för vindkraft handlar om att man måste äga en sextondel av ett normalstort vindkraftverk.

Någonting som man bör komma ihåg i sammanhanget är att i de flesta fallen utgör själva kraftproduktionen en mikroskopisk andel av verksamheten i de företagen. Genom en sådan manöver slipper de inte bara undan momsen på energiskatten för den el som de själva har producerat utan på all el som de köper in i företaget. Det finns inte någon bortre begränsning över huvudet taget.

I svaret från statsrådet konstateras att allt detta är en följd av hur reglerna för punktskatter och mervärdesskatt ser ut och hur de är uppbyggda. Men det finns inte någon närmare värdering om det finns någon rimlighet i det och om det ska kvarstå på det sättet.

Det är uppenbart att det inte finns någon särskild avsikt om att moms ska utebli i just dessa specifika situationer, vilket i allra högsta grad är ett kryphål som har uppstått för vissa verksamhetsutövare.

Fru talman! Jag vill återigen fråga statsrådet om regeringen anser är rimligt att den här typen av kryphål finns, vilket ger ett utrymme att delvis kunna köpa sig skattefrihet. Om statsrådet inte anser att det är rimligt vill jag fråga om statsrådet avser att vidta några åtgärder för att förhindra att denna typ av skatteplanering är möjlig.

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är viktigt med en sak, och det är att det här inte var en möjlighet som uppstod den 1 januari 2018, utan det här var en möjlighet som med tidigare lagstiftning var större än i dag. Nu finns det minst ett känt fall med ett bolag som har anpassat sig till den nya lagstiftningen för att återfå den skattesituation som man hade före den 1 januari 2018. Det är alltså inte så att man betalar mindre skatt än vad man gjorde förra året, men man betalar heller inte mer skatt än vad man gjorde förra året.

Att göra förändringar enbart i syfte att undvika att betala skatt är, som jag sa i interpellationssvaret, naturligtvis problematiskt och riskerar att undergräva tilliten till och legitimiteten för skattesystemet.

Att göra förändringar för att ytterligare begränsa möjligheten att skatteplanera på det här sättet skulle innebära att man behöver göra omfattande förändringar antingen i momssystemet eller i punktskattesystemet. Det skulle också göra det betydligt krångligare för alla företag som betalar punktskatt, för det skulle i så fall behövas olika regler för de punktskatter som omfattas av EU:s punktskattedirektiv och för de punktskatter som inte regleras via EU. Det är samma sak när det gäller moms. Det som skulle var möjligt att göra är att införa moms på all uthyrning av bostäder. Enligt momsdirektivet får man inte ha reducerad skattesats på bostadsuthyrning, utan det skulle i så fall bli en 25-procentig moms på alla hyror.

Inget av de tre alternativ som står till buds är uppenbart snabbt ordnat eller kanske ens önskvärt. Därför avser vi från regeringens sida att följa den här utvecklingen noggrant för att se om det är många aktörer som använder sig av den här möjligheten, och i så fall får vi fundera igenom vilken åtgärd som är lämplig att vidta.

Anf. 25 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Det är sant som statsrådet säger: Det här har varit en möjlighet som har funnits för dem som har varit elhandelsföretag fram till årsskiftet. Men nu växlar det i stället, och företagen anpassar sig. Det här fenomenet förekommer allt som oftast just med en kirurgisk precision för att uppnå gränsen och därmed klassificeras som elproducent och kunna nå skattefrihet. Det skulle förvisso kunna, om man är aningen naiv, se ut att sammanfalla med exakta ambitioner när det gäller till exempel ett miljöarbete.

För att ge en uppfattning om hur de ekonomiska incitamenten kan se ut har jag ett aktuellt exempel från mitt hemlän, Kalmar län, där ett kommunalt bostadsbolag har investerat i en del av ett vindkraftverk för att ta sig över gränsen. Investeringen som detta bolag gjorde skulle resultera i en vinst om blygsamma 30 000 kronor i den investeringskalkyl som man upprättade, men det skulle samtidigt minska skatten med 850 000 kronor då man slapp betala moms som en följd av investeringen. Proportionerna var alltså att för varje krona man räknade med att i få vinst på investeringen fick man 28 kronor i minskad skatt. Även om det är en väldigt begränsad del skulle det vara svårt för statsrådet att få in pengar till statens kassakista om kryphål av samma mått skulle tillåtas i andra delar av vårt skattesystem.

Det som gör det aktuella fallet mer anmärkningsvärt är att det var i en socialdemokratiskt styrd kommun som det återfanns och att den som är kommunalråd i den aktuella kommunen även sitter i Socialdemokraternas

partistyrrelse. Med tanke på den bild som Socialdemokraterna försöker skapa kring sin syn på skatteplanering och gentemot företag som försöker minimera sin skattebörda är det inte särskilt sympatiskt att man själv ägnar sig åt just skatteplanering.

När oppositionen i kommunen problematiserade att det vore vanskligt att bygga investeringsbeslut på en lucka i skattelagstiftningen som man inte vet hur länge den kvarstår blev svaret i lokalpressen från Socialdemokraternas sida: Hela investeringen är ju återbetald på två år. Man hinner knappast ändra lagen på två år.

Hur man har agerat i en kommun är givetvis inget som regeringen kan ställas till svars för. Men ett sådant agerande från politiskt förtroendevalda, oavsett på vilken nivå, äventyrar i allra högsta grad legitimiteten för skattesystemet och påverkar skattemoralen negativt såväl hos företagen som hos folket. Just därför är det angeläget att inte öppna för sådana här möjligheter eller att tillåta deras fortlevnad.

Jag hör aningen vällovliga toner från statsrådet när det gäller det här, och det låter som att man har rätt ingång. Men en fråga är ändå fortsatt om statsrådet är villig att ge besked om att göra en översyn eller uppföljning när det gäller hur det ser ut efter den här ändringen och efter flytten av var energiskatt tas ut som genomfördes just vid årsskiftet.

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vi kommer naturligtvis att följa utvecklingen på det här området. Jag delar uppfattningen att det inte är bra att genomföra transaktioner enbart i syfte att undvika att betala skatt. Det gäller privatpersoner, det gäller företag och det gäller naturligtvis också politiker. Samtidigt gör inte den förändring som har gjorts att det öppnas för nya sätt att undvika att betala skatt. I stället minskar det faktiskt möjligheterna att betala skatt, men möjligheten att återställa den skattesituation som man hade före den 1 januari 2018 finns däremot.

Jag antar att även Mattias Bäckström Johansson menar att det kanske skulle vara lite problematiskt att genomföra förändringar som gör det väldigt mycket krångligare för alla bolag men också att genomföra en förändring som innebär att man lägger en moms på 25 procent på uthyrning av bostäder. Om det fanns en enkel åtgärd för att komma till rätta med det här problemet skulle regeringen omedelbart vidta den. Problemet är att det skulle innebära en omfattande omläggning av antingen moms eller punktskatter eller att belägga uthyrning av bostäder med 25 procents moms. Alla de tre åtgärderna är ganska omfattande ingrepp och skulle antingen göra det dyrare att bo i hyresrätt eller göra det mycket krångligare för svenska företag.

Naturligtvis vore den bästa lösningen på detta om kommunala bostadsbolag – det kan också handla om utbildningsföretag, sjukvårdsföretag och finanssektorn – tänker sig för innan man genomför den här typen av transaktioner.

Anf. 27 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Som jag tidigare har varit inne på är det angeläget att denna typ av kryphål inte tillåts att exploateras, då det eroderar förutsättningarna för att kunna upprätthålla en hög skattemoral. Det har tidigare varit möjligt att vara elhandelsbolag, och det har också varit möjligt i de fall där till

Prot. 2017/18:97
13 april

Svar på
interpellationer

exempel kommuner, fastighetsbolag och landsting har investerat i vindkraft och det inte fanns någon gräns över huvud taget för någon installerad effekt. Här finns det möjlighet när det gäller klassificering av vem som är elproducent och också att hantera det.

I grunden är det för Sverigedemokraterna helt orimligt att man ska kunna köpa sig skattefrihet, vilket är den ena delen av problemet gällande förtroendet för skattesystemet. Den andra delen är mer energipolitisk. Energiskatten eller mervärdesskatten på energiskatten ska inte på något sätt vara styrande för elmarknaden eller påverka investeringsbeslut i kraftproduktion. Den omfattande subventionspolitik som redan bedrivs på det området tillsammans med denna typ av marknadssnedvridande inslag äventyrar förutsättningarna för en hållbar elmarknad och riskerar att orsaka en större elmarknadskris.

Jag noterar vissa positiva ingångar och vill avslutningsvis tacka statsrådet för debatten och uttrycka en liten förhoppning om att man tittar närmare på det här och ser över de möjligheter som finns. Jag tror att man skulle kunna lösa det med klassificeringen i stället för att vidta mer omfattande åtgärder i skattesystemet i stort.

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Regeringen menar att det är angeläget att vi på olika sätt stimulerar företag, och även privatpersoner, att använda alternativa energikällor. Vi ser också att det leder till att det nu byggs mycket nya energikällor i Sverige. En solcellsrevolution pågår varje dag. Vi ser också ett ökat användande av andra former av miljövänlig energi och el.

Det är viktigt för att vi ska klara klimatomställningen och minska den uppvärmning som riskerar att hota livet på vår planet.

Samtidigt ser vi att det får konsekvenser i andra delar av skattesystemet. Men vi ser också att sättet som vi tar ut moms och punktskatter på i det här specifika fallet gör det möjligt för transaktioner som innebär att man undviker att betala moms på en punktskatt. Det är olyckligt att det används på det sättet. Och det visar vilka problem som finns när man hittar en möjlighet. Men det finns en risk för att det skapas ökat krångel för många andra aktörer på marknaden om vi åtgärdar det.

Det bästa vore naturligtvis om alla kunde hålla sig från att göra transaktioner enbart för att undvika att betala skatt. Det skulle öka legitimiteten för skattesystemet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 12 april

2017/18:1173 Gränskonflikten mellan Etiopien och Eritrea

av Anders Österberg (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:1174 Porrfri skola
av *Maria Andersson Willner* (S)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

Prot. 2017/18:97
13 april

2017/18:1175 Anmälningssplikt för kyltorn
av *Beatrice Ask* (M)
till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:1176 Omlokalisering av myndigheter
av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2017/18:1177 Bankers närvaro i landsbygdskommuner
av *Pål Jonson* (M)
till statsrådet Per Bolund (MP)

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 12 april

2017/18:1118 Postnords samhällsuppdrag
av *Kalle Olsson* (S)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:1127 Digitaliseringsministerns strategi för kommunikation i sociala medier

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:1133 Bärighetskrav på cisterner
av *Ola Johansson* (C)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.20.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

THOMAS LARUE

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Val av ställföreträdande justitieombudsmän	1
§ 2 Justering av protokoll	2
§ 3 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	2
§ 4 Anmälan om ändrad partibeteckning.....	2
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	2
Ajournering.....	3
Återupptaget sammanträde.....	3
§ 6 Svar på interpellation 2017/18:399 om en lastbilsskatt	3
Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	3
Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M)	4
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	5
Anf. 4 STEN BERGHEDEN (M)	5
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	7
Anf. 6 STEN BERGHEDEN (M)	7
Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	8
§ 7 Svar på interpellation 2017/18:423 om konsekvenser av förändringen av ROT-avdragen.....	8
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	8
Anf. 9 ANETTE ÅKESSON (M).....	9
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	10
Anf. 11 ANETTE ÅKESSON (M).....	10
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	11
Anf. 13 ANETTE ÅKESSON (M).....	12
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13
§ 8 Svar på interpellation 2017/18:444 om skatteflykt och EU:s så kallade svarta lista	13
Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	13
Anf. 16 MOMODOU JALLOW (V).....	14
Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	15
Anf. 18 MOMODOU JALLOW (V).....	16
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	17
Anf. 20 MOMODOU JALLOW (V).....	17
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
§ 9 Svar på interpellation 2017/18:464 om skatteplanering kopplad till energibeskattning	18
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	18
Anf. 23 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	19
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	20

Anf. 25	MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD).....	20	Prot. 2017/18:97
Anf. 26	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21	13 april
Anf. 27	MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD).....	21	
Anf. 28	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	22	
§ 10	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	22	
§ 11	Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	23	
§ 12	Kammaren åtskildes kl. 10.20.....	23	